

mer til at ligne Fugl eller Fisk, eller om den ikke kommer til at ligne noget Andet end sig selv i denne Verden. See, det er Trykket paa Ministeriet; men nu Trykket paa Rigsdagen? — Jeg har allerede sagt, at jeg har, saalænge jeg har kunnet, hyttet mig for at føle dette Tryk, idet jeg har sølt for Ministrene, har sat mig i deres Sted og sølt, hvad jeg da vilde føle. Men jeg kan dog ikke længer værgе mig mod Følelsen, og, skøndt der efter det gamle Ordsprog: „Den føler nok, hvor Stoen trykker, som har den paa“, vist ikke behøves Beviis for, at der ogsaa er et stærkt Tryk paa Rigsdagen, saa dog, hvis det skulde behøves, da tør jeg godt pege paa mig selv for Bevist, paa mig, som ikke har fulgt med, ikke har ladet mig trække, men har maattet høre Meget baade fra mine Gjenboer og fra Ministerbanken, fordi jeg alene, selv da den store Enighed var om Adressen, selv da ikke vilde lade mig trække med, da den store Enighed var om den Adresse, der nu gjælder for et stort Konkordat, skøndt vi vide det Allesammen, at den kom igjen med Protest og endvidere, at dens Antagere ikke paa nogen Maade kunne enes om, hvad den egentlig indeholder. Det saae jeg nemlig klart, at, dersom jeg ikke pludselig er bleven meget afmægtig, maa vel Trykket være omtrent uimodstaaeligt, naar jeg ikke alene giver efter, men naar jeg selv tilraader at gjøre det Skridt, som jeg veed godt er til Danmarks Riges og det danske Folks store, maaskee ubodelige Skade, et Skridt, hvorved Danmarks Rige og det danske Folk idetmindste indtil videre tabe al politisk og historisk Betydning — jeg siger, naar jeg alligevel tilbyder og tilraader at sige ja til, at Fællesforsatningen maa indføres, saa siger jeg, at det er et Beviis paa, at Trykket paa Rigsdagen ikke er mindre end det Tryk, som er paa Ministeriet, og at det virkelig er paa Ministeriet — uagtet det stundom synes, som om det ikke var der — det har jo det nærværende Ministerium selv baade her og andetsteds sagt og erklæret, at det ikke engang havde den Trøst, som det Ørstedste Ministerium syntes at have i sin Komme, den Trøst, at de kunde bruge Forbeholdet, kunde bruge det berøgtede Forbehold saaledes

efter en ørstedst Fortolkning og efter en carlistisk Fortlaring, saa at de vilde sige: „vil Du ikke med det Gode, skal Du med det Onde.“ Ja det nærværende Ministerium har erklæret, at naar vi ikke give vort Minde til Fællesforsatningens Indførelse, saaledes som Regjeringen har betænkt den, saa vilde det slippe Roret, saa Trykket paa begge Sider, som jeg gaaer ud fra, det er vist en sikker Kjendsgjerning, i det Mindste en langt sikkrere Kjendsgjerning end nogen af de Beregninger, som jeg her har hørt fra begge Sider, enten om de Behageligheder eller de Ubehageligheder, som Fællesforsatningens Indførelse vilde medføre. Nu veed jeg godt, at har Ministeriet og Rigsdagen kunnet undvære mit Ja saalænge, saa kan de det ogsaa idag og imorgen; jeg veed det godt, at uagtet jeg tilfældigviis paa en Tycho-Brædes Dag er bleven valgt til Viceformand, saa har jeg alligevel nu ligesuldt saa Tilhængere i Salen og megen liden politisk Indflydelse, jeg veed det meget godt, og min parlamentariske Ubetydelighed staaer derfor saa klart for mig i dette Dieblit, som den altid har staaet. Men det er jo vist, at selv i min Ubetydelighed saa skylder jeg dog alligevel, naar jeg tilbyder og tilraader et Ja, som Ministeriet kan nøles med, det danske Folk og mit eget Gstermæle at sige, hvad det er, der trykker mig. Nu er det ikke det, hvad jeg altid har kaldt Smaating, nei det er, at den danske Rigsdag for mine Dine er gaaet saa vidt og øiensynligt ved at vedtage Grundlovsindskrænkningen, som er afgjort og stadfæstet af Hs. Majestæt Kongen, er gaaet saa vidt, at den ikke kan gaae tilbage uden et aabent Brud med Regjeringen, og nu siger jeg, efter Alt, hvad jeg kjender til det danske Folk, saa vil det gysе for et saadant aabent Brud med Regjeringen og efter Alt, hvad jeg kjender til Menneskelivet, Staternes og Folkenes Historie, saa maa jeg sige og vidne, at selv om Folket allerkræftigst vilde understøtte dette Brud, saa ere de farlige og sørgelige Følger, de ere lige uundgaaelige, de ere lige store, og de gode Følger lige usikre. See, dette er min Grund, men naturligviis den kan kun være min Grund til abortligt og ærligt at tilraade